

Cesta k úspěchu

Seznamování psů na výstavě

Individuální prohlídka

PŘEDVÁDÍME na výstavách 9.

Obvyklý dotaz majitelů, kteří se chystají se svým psem poprvé do výstavního kruhu, zní: „A co všechno musíme na výstavu umět?“

Ráda odpovídám že téměř nic, protože to, co by pes měl ve výstavním kruhu předvést, už dávno ovládá. Jde jen o to, aby onen kousek svého umění předvedl ve chvíli, kterou mu my určíme. Vždyť se zamyslete. Na nohy se štěně staví ve třech týdnech věku, a jakmile se poprvé dokáže s jistotou postavit u čehokoliv, co ho zaujme, máte doma příštího výstavního šampiona. První krůčky jsou sice váhavé, ale postupně se mění v cílený krok. Zanedlouho štěně nacvičí celý rejstřík rychlosti a stylů pohybu od plížení přes klus až po cval a trysk. Než se nadějete, umí 80 procent toho, co po něm budete ve výstavním kruhu chtít. Zbývá naučit ho nechat se osahávat a hladit od cizích lidí, komunikovat s nimi, snést kontrolu chrupu, chodit v příslušném tempu a stylu na vodítku a zvládat rozmanité situace. Samotné předvedení na výstavě je pak souhrnem jen několika prvků.

Co je předvedení psa?

Řekněme si zjednodušeně, co se ve výstavním kruhu obvykle děje. Specifické situace rozebereme později. Majitel se psem vstoupí do kruhu a měl by se zastavit na místě, které mu určí vedoucí kruhu nebo které vyplývá z pořadí ve třídě, dané katalogovým číslem. Pes by měl být pre-

zentován ve výstavním postoji. Ve většině případů následuje předvedení celé nastoupené třídy psů v pohybu, což znamená pravidelný klus po obvodu kruhu proti směru hodinových ručiček nebo chcete-li na levou ruku. Následuje individuální posouzení jednotlivých psů složené z výstavního postoje v blízkosti posu-

Specifická pomoc v postoji

zovatele, kontroly chrupu, prohlídky tělesné stavby a celého exteriéru s dotekem od cizí osoby, u psů zahrnuje i kontrolu varlat. Pro velká a střední plemena je požadován výstavní postoj na zemi, malá plemena se vystavují na stole. Samostatně je znovu posouzen i pohyb psa, přičemž se jedná o styl a rychlost typický pro to které plemeno. Po vystavovateli je přitom vyžadován specifický způsob předvedení psa v prvcích zvaných Up and Down, což znamená rovně tam a po otočce zpět k rozhodčímu a samostatně předvedený kruh nebo trojúhelník. Jistě vnímáte, že provedení vyjmenovaných prvků záleží na práci, kterou odvede vystavovatel, neboť pro psa jde o přirozený způsob pohybu vedený určitým směrem. Celé předvedení končí tak, jak začalo, tj. ve výstavním postoji psa. Slovy televizního večerníčku můžeme zvolat: „A je to!“

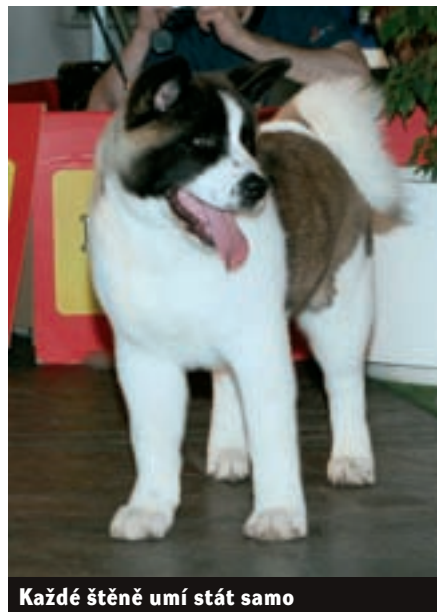
Něco navíc

Jak sami vidíte, je popis předvedení psa poměrně jednoduchý. Pět základních požadovaných prvků je běžnou součástí života psa. Pohybuje se i stojí mnohokrát v průběhu dne, hladit se nechává od návštěv i od lidí, se kterými se stýkáte, zuby ukazuje u veterináře a jistě je průběžně kontrolujete i vy. Určitě pečujete o jeho srst či kůži, dotýkáte se ho při kon-

Socializace je základ

Prapůvodně mi tohle slovo zvláště znějící slovo přišlo jako z jiné planety. Ale to jen do chvíle, než jsem jako mladé děvče pochopila, že na něm stojí a padá život nejen každého psa, ale každého tvora, který musí přežít ve společnosti ostatních. Slovo socializace překládají slovníky jako zespolečenštění, ale snad je lepší použít obsáhlejší definici. Ta říká, že jde o celoživotní proces formování chování, poznávacích procesů, akčního konání a přijímání obecně platných zvyklostí. Pro psa to mimo jiné znamená osvojení pravidel fungování života kolem něj. Ve výstavním kruhu se například neštěká, svévolně nevyskakuje, nenapadají se jiní psi, odměna se pánečkovi nerve z ruky i s rukávem a může na mě sahat i někdo neznámý bez toho, abych ho okamžitě rafnul. Proces socializace psa začíná již u chovatele. Etologové se na základě mnoha výzkumů shodují v tom, že životní podmínky v době březosti a odchovu štěňat mají velmi výrazný vliv na vlastnosti jedince v dospělosti. Po narození štěňat je důležité pohodlí pro fenu i vrh a častá přítomnost chovatele. Je to on, kdo kontroluje zdraví a správný vývoj štěňat, kdo sleduje jejich projevy, odhaduje povahové vlastnosti i vzhled. Již v prvních čtyřech týdnech by se měla štěňata naučit, že lidé patří do jejich světa stejně jako fena matka a jak zajímavý je okolní svět. Dobří chovatelé začínají dávat štěňata na pár minut na stůl, jakmile jsou schopná se dobře postavit, mazlí se s nimi, učí je běžné prohlídce uší, očí, tlamičky, končetin i příjemným dotekům po celém těle. Vše doprovází pochvalná intonace hlasu a hlazení. Od pátého týdne věku se péče zaměřuje na rozvíjení dosa-

Každé štěně umí stát samo

vadních schopností, na seznamování s okolním prostředím, s neznámými prvky, zvuky a tvary. Dostatek různých typů hraček by měl být samozřejmostí stejně jako učení na odměny a intonaci hlasu. Úlohou chovatele je dát štěňatům do psychické výbavy co nejpestřejší spektrum pozitivních zážitků a zkušeností. Velký důraz je třeba klást na seznámení se skupinami lidí, dětí i zvířat a provést štěně rozmanitým prostředím. Prvních dvanáct týdnů je pro celý další život stěžejních. Veškerá péče a práce chovatele se při správné spolupráci s novým majitelem,

Učení reakce na pamlskek

budoucím vystavovatelem, vrátí mnohonásobně. Socializační období by se mělo nést v duchu radosti a her, neboť hra je nejdůležitější součástí kontaktu štěňat mezi sebou i vztahu mezi chovatelem a štěňaty. Bez ohledu na to, kolik je štěňat ve vrhu, mělo by se každému z nich dostat alespoň pár minut individuální péče chovatele denně. Vyplatí se nespěchat, postupovat trpělivě a s důvěrou v další pozitivní vývoj. Přístupujete-li k nadějnému štěněti jako k příštímu šampionovi, velmi pravděpodobně z něj svým způsobem úspěšný jedinec i bude, pokud mu to exteriérové kvality jen trochu dovolí. Někdy se i z poměrně nevýrazného štěňátka vyklube díky péči a trpělivosti nečekaný favorit. Zodpovědnost za pokračování v socializaci přejímá po převzetí štěněte nový majitel a cítím potřebu zdůraznit, že i on má nezastupitelnou roli. Ve věku dvou či tří měsíců si bere štěně, které se s jeho přispěním musí ještě mnoho věcí naučit a rozhodně není hotovým šampionem, kterému stačí jen dorůst do dospělosti. Pokud budete právě vy těmi šťastnými, komu padne do rukou pro výstavy přirozeně nadané štěně, vaňte si toho, využijte přízné osudu a pomozte náhodě ze všech sil.

ing. Libuše Brychtová
www.nahaci.cz

taktu ve standardních situacích a manipulujete s ním podle potřeby. Můžeme ale zmínit pár maličkostí navíc, které lze k úspěšnému předvedení přidat. Jednou z nich je reakce na posuzovatele. Ten může chtít zkontrolovat reakci psa pomocí své ruky nebo nějakého předmětu (pískátko, klíče, míček). Je dobré učit psa, aby si při takové kontrole jednak nesedal a jednak aby o posuzovatele projevil aktivní zájem pohledem a nastrožením uší. K metodice náviku se dostaneme. Za další je vhodné, aby pes snesl manipulaci, kterou vyžaduje styl předvedení daného plemene. Nemám na mysli jen srovnání končetin do ideálního postoje, ale někde přidržení hlavy, jinde ocasu, někde sundávání vodítka v průběhu postoje psa, například u některých španělů či retrívrů. Řada plemen má poněkud výjimečný charakter vystavování, který vznikl ze snahy zdůraznit a nechat vyniknout exteriérové kvality psa uvedené ve standardu plemene. Určitě si na výstavách sami všimnete, že se zcela jinak prezentuje německý ovčák, jinak jezevčík, vipet, setr, bedlington teriér nebo pekinéz. Nad tím vším pak stojí umění vystavovatele, jenž by měl být schopen vizuálně minimalizovat nedostatky psa a naopak zviditelnit jeho přednosti. Vezmeme-li výklad s patřičnou dávkou humoru, pak je vystavování psů tak trochu hrou na babu mezi rozhodčím a handlerem. Vidíš, nebo nevidíš? Najdeš, nebo nenajdeš? Vyhrává ten, jehož pes vykazuje nejméně nedostatků, nejvíce se blíží představě rozhodčího o ideálním představiteli plemene a zaujme svou osobitostí i vnitřní jiskrou. Takhle vznikají šampioni.